

Samtykke til Bevillingen. Saaledes stillet, bestemte jeg mig til hellere at overtage det Sverv at uddele disse Summer, end at se hele Bevillingen forkastet.

Udvalg: I eet Punkt samstemmer jeg fuldkommen med den ærede Minister, nemlig i Omstændigheden af, at der er Udgang til Understøttelse for unge, lovende Studenter strax efter, at de ere blevne Studenter; men jeg skal gjøre den ærede Minister opmærksom paa, hvad han dog neppe er uvidende om, at der i næsten et halvt Hundrede Aar har bestaaet et Selskab, dannet af Studenter, som netop har til Formaal at understøtte saadanne Studenter, og som tidligere — jeg veed ikke, om det er Tilfældet endnu — har modtaget Tilskud, efter hvad jeg tror, fra Kommunitetets Kasse, og det var — tror jeg — meget ønskeligt, om det blev dette Selskab, der fortjener den højeste Agtelse, og som er fuldkommen paalideligt, fordi Ingen kjender hinanden bedre end de, der staa hinanden saa nær, som Studenterne staa hinanden, og som udøver en meget skarp Kontrol, der fik et aarligt Tilskud istedetfor, at Bølpbet uddeles fra Ministeriet. Det vilde jo være et lille Skridt henimod Selvforsyrelse.

Udvalg: Jeg har ikke kunnet undlade at begjære Ordet for at udtale mig om, hvad det ærede Medlem for 11te Kredts (Lermansen) bemærkede. Jeg kan ikke lade være at fastholde, at det var ganske uberettiget af ham, naar han brevidede mig, at jeg skulde have sagt, at det var ønskeligt for en vis Klasse af Befolkningen at lære Noget, medens det derimod for en anden Klasse kunde være gavnligt. Jeg tror ikke, at jeg i det Hele taget er bleven misforstaaet af mange Andre end netop den ærede Rigsdagsmand; men det vil jeg bede ham om at bemærke, at, naar jeg udtalte mig paa den Maade, som sket, gjorde jeg det i Forbindelse med, at jeg yttrede min Tvivl om, hvorvidt disse Anstalter, Højskolerne, med Rette ere at betragte som sande Lærestalter, eller om de ikke snarere, idetmindste for en Del, rettest maa være at betragte som Anstalter, der gaa ud paa at underholde dem, der søge de Foredrag, som der blive afholdte. Det var jo naabenbart i den Forbindelse, at jeg udtalte mig om, at der var Mange, for hvem jeg mente, at det egentlig ikke kunde være til nogen synderlig Gavn, om de kom paa disse Højskoler. Det, jeg

udtalte og vilde gjøre gjældende, var den Tvivl, jeg har, og som overnaade Mange ganske vist have med mig, om der virkelig i Sandhed kan siges at læres noget Tilstrækkeligt paa disse Skoler. Naar man ser hen til, hvad der, efter hvad der fortælles, i Almindelighed fordres for at kunne komme ind paa disse Folkehøjskoler, naar der dernæst ses hen til den Methode, som anvendes ved den saakaldte Undervisning paa disse Skoler, naar der fremdeles ses hen til, at der ved disse Skoler i Almindelighed aldeles ikke aflægges nogensomhelst Prøve af de Paagjældende — jeg udtaler mig her saaledes om disse Skoler, som det jo i Almindelighed fortælles, at de ere indrettede, thi vi vide jo intet Videre om dem — naar det forholder sig, som jeg her har sagt, er det, at jeg og Mange med mig nære begrundet Tvivl om, at disse Skoler i Sandhed kunne kaldes Lærestalter, og om de ikke snarere ere Anstalter, om hvilke man kan sige, at de ere til en Underholdning for de Paagjældende, en Underholdning, der ganske vist ikke som saadan kan siges at være skadelig, men med Hensyn til hvilken det er et stort Spørgsmaal, om der meddeles Kundskaber, og det er med Hensyn til denne Art af Anstalter, at jeg har udtalt den Formening, at det er Noget, som ligger udenfor Statens Væsen at yde Folk Hjælp til at komme paa saadanne Anstalter, og at derfor de, der ikke selv have Naad til at bidrage, hvad der skal bidrages dertil, eller i alt Fald det Væsentligste deraf, skulde lade være at gaa paa disse Anstalter. Men med Hensyn til Spørgsmaalet om Kundskabs Meddelelse for Befolkningen, da er jeg ganske vist ikke i mindste Maade uenig med den ærede Taler. Lad vor Nation i alle dens Klasser blive oplyst og belært saa meget som muligt, lad Alt, hvad der vedrører Skolevæsenet, blive ubivilet paa en forstandig Maade; det skal jeg ganske vist give min Stemme til i enhver Henseende, ligesom jeg ogsaa skal give min Stemme til, at Staten i den Henseende bidrager endog meget Betydeligt, men det skal da ogsaa være sikkert, at det virkelig er en Undervisning, der finder Sted. Det skal være sikkert, at der virkelig læres Noget, og derfor skal der gives Garanti; men hvis en saadan Garanti ikke kan erholdes, saa skal Skolen holde sig udenfor. — Med Hensyn til, hvad der igrigt er blevet bemærket under den Forhandling, som her har fundet Sted, kan jeg, siden jeg har Ordet, ikke lade være at sige et Par Ord med